

Nền dân chủ toàn cầu bị phá hoại bởi 'nepo babies'?

© Max Walden, [ABC](#) (31/08/24)

Thủ tướng Bangladesh Sheikh Hasina, Paetongtarn Shinawatra (Thái Lan) và Justin Trudeau (Canada). © Jarrod Fankhauser. © [ABC](#)

Tóm tắt:

Chính trị cha truyền con nối thường gắn liền với chế độ quân chủ hoặc các quốc gia độc tài, nhưng nghiên cứu mới cho thấy các nhà lãnh đạo có liên quan đến các nhà lãnh đạo cũ rất phổ biến trong các nền dân chủ.

Justin Trudeau và George W Bush của Canada ở Mỹ là những ví dụ nổi tiếng - và ở Indonesia, Ấn Độ và Pakistan, các nhà lãnh đạo nữ đã lên nắm quyền sau những người cha nổi tiếng của họ.

Tiếp theo là gì?

James Loxton của Đại học Sydney nói rằng nền dân chủ cha truyền con nối là không công bằng và ngăn cản cử tri có những đại diện được bầu tốt nhất và sáng giá nhất.

Điều đó thật đáng chú ý ngay cả đối với Thái Lan, nơi các triều đại không có gì mới. Quốc hội nước này trong tháng này đã bỏ phiếu [bổ nhiệm Paetongtarn Shinawatra, 37 tuổi](#), làm thủ tướng.

Cô ấy là nhà lãnh đạo trẻ nhất từ trước đến nay. Bà Paetongtarn là con gái của ông Thaksin Shinawatra - một tỷ phú và người khổng lồ của chính trường Thái Lan, từng là thủ tướng từ năm 2001 đến năm 2006.

Bà cũng là cháu gái của chị gái ông Thaksin, bà Yingluck Shinawatra, người từng giữ chức thủ tướng từ năm 2011 đến năm 2014, và anh rể Somchai Wongsawa, người từng là thủ tướng một thời gian ngắn vào năm 2008.

"Đây là điều bạn tìm thấy ở các nền dân chủ lâu đời nhất và ở các nền dân chủ trẻ nhất, ở các nước giàu nhất và các nước nghèo nhất", ông nói với ABC.

"Về cơ bản, bất cứ nơi nào các cuộc bầu cử được tổ chức, các triều đại xuất hiện."

Nghiên cứu của Tiến sĩ Loxton, được công bố trên Tạp chí Dân chủ trong tháng này, tiết lộ rằng 36 trong số 89 quốc gia - khoảng 40% - có các nhà lãnh đạo phù hợp với hồ sơ này.

Tổng thống thứ 43 của Hoa Kỳ, George W Bush, phục vụ sau cha George HW Bush, tổng thống thứ 41.

Thủ tướng hiện tại của Canada, Justin Trudeau, là con trai của Pierre Trudeau, người từng là thủ tướng trong những năm 1980.

"Trudeau của thế giới nhiều hơn chính quyền Assad", theo Tiến sĩ Loxton, đề cập đến gia đình chính trị đã cai trị Syria bằng bàn tay sắt kể từ những năm 1970.

"Ngoại trừ các vị vua tuyệt đối, hiện tại có nhiều người đứng đầu chính phủ được bầu cử dân chủ hơn mà cha là người đứng đầu chính phủ trước họ so với những người đứng đầu chính phủ chuyên quyền mà điều tương tự cũng đúng."

Dân chủ cha truyền con nối và các nhà lãnh đạo phụ nữ

Điều mà Tiến sĩ Loxton gọi là "dân chủ cha truyền con nối" đã mang lại cho nhiều quốc gia, đặc biệt là ở châu Á, các nhà lãnh đạo nữ đầu tiên của họ, bao gồm cả bà Yingluck ở Thái Lan.

"Trên khắp châu Á, thân nhân nữ của những người thân nam quan trọng đã được bầu vào các chức vụ cao", Tiến sĩ Loxton nói.

"Sri Lanka thực sự có nữ thủ tướng đầu tiên trên thế giới vào năm 1960. Bà ấy đã được bầu một cách dân chủ".

Sirimavo Bandaranaike nhậm chức sau vụ sát hại chồng bà, thủ tướng trước đó, Solomon Bandaranaike.

Tiến sĩ Loxton chỉ ra rằng Thụy Sĩ thậm chí không cho phép phụ nữ bỏ phiếu cho đến năm 1971.

Ấn Độ là nước tiếp theo có một nữ lãnh đạo, khi thủ tướng thứ ba Indira Gandhi nhậm chức vào năm 1966.

Bà là con gái của Jawaharlal Nehru, người cùng với Mahatma Gandhi đã đưa quốc gia độc lập Ấn Độ ra đời.

"Ở Ấn Độ, triều đại Nehru-Gandhi đã cung cấp cho đất nước các thủ tướng của mình tất cả trừ bốn trong số 42 năm độc lập đầu tiên", Tiến sĩ Loxton nói.

Ở nước láng giềng Pakistan, bà Benazir Bhutto lên nắm quyền vào năm 1988.

Bà đã theo bước chân của cha mình Zulfikar Ali Bhutto bằng cách làm thủ tướng của đất nước không chỉ một mà hai lần.

Các gia đình Trudeau, Bush, Sukarno và Shinawatra nằm trong số nhiều triều đại nổi lên trong môi trường dân chủ. ([ABC](#): Jarrod Fankhauser)

Bangladesh có nữ thủ tướng đầu tiên vào năm 1991, Khaleda Zia, góa phụ của cựu thủ tướng Ziaur Rahman bị ám sát.

Sheikh Hasina, được bầu cử dân chủ nhưng nghiêng về độc tài, là thủ tướng Bangladesh trong 15 năm trước khi [bà trốn khỏi đất nước hồi đầu tháng này](#) khi đối mặt với các cuộc biểu tình chống chính phủ rầm rộ.

Cha của bà Hasina, ông Sheikh Mujibur Rahman, người từng giữ chức thủ tướng và tổng thống, được nhiều người Bangladesh coi là "cha đẻ của dân tộc".

"Sau khi lật đổ chính phủ của Sheikh Hasina, có cảm giác rằng một tương lai tươi sáng hơn có thể đang bắt đầu ở Bangladesh, đặc biệt là đối với phụ nữ", nhà nghiên cứu Farjana Mahbuba của Đại học Công giáo Úc [đã viết gần đây cho ABC](#).

"Những cuộc biểu tình này đã chứng kiến sự xuất hiện của một thể hệ lãnh đạo nữ mới."

Trong khi đó, tại Indonesia, Megawati Sukarnoputri, trở thành tổng thống của quốc gia đa số Hồi giáo vào năm 2001.

Bà là con gái của người cha sáng lập Indonesia Sukarno và là chủ tịch của Đảng Dân chủ Đấu tranh Indonesia, vẫn là một trong những nhân vật quyền lực nhất trong chính trị Indonesia.

Con gái bà, Puan Maharani, là Chủ tịch Hạ viện Indonesia.

Chủ nghĩa gia đình trị 'về cơ bản không công bằng' với cử tri

Tiến sĩ Loxton cho biết trong khi nền dân chủ cha truyền con nối đã tạo cơ hội cho các nhà lãnh đạo nữ, nó "về cơ bản là không công bằng" và cuối cùng làm suy giảm chất lượng dân chủ.

"Nó thực sự vi phạm một trong những điều mà nền dân chủ phải làm", Tiến sĩ Loxton nói, liên quan đến vai trò của nó như một "cơ chế phân loại" để mang lại những điều tốt nhất và sáng giá nhất cho quyền lực.

"Có nhiều quốc gia trên thế giới mà toàn bộ hệ thống chính trị chỉ xoay quanh các bè phái cạnh tranh."

Tiến sĩ Loxton nói rằng ở cấp tiểu bang và địa phương, nền dân chủ cha truyền con nối thậm chí còn phổ biến hơn - bao gồm cả ở Úc.

Cựu thủ tướng Đảng Tự do của New South Wales, Mike Baird, là con trai của cựu nghị sĩ Bruce Baird.

Chính trị gia Lao động Kim Beazley, người từng là phó thủ tướng, là con trai của Bộ trưởng Chính phủ Whitlam Kim Beazley Sr.

Và hiện tượng "nepo baby" chính trị vẫn tiếp tục trên toàn thế giới.

Trong cuộc bầu cử tháng 2 ở Indonesia, con trai của Tổng thống sắp mãn nhiệm Joko Widodo, [Gibran Rakanuming Raka, đã được bầu làm phó tổng thống](#).

"Liệu chúng ta có đồng ý phẫu thuật tim hở từ con trai của một bác sĩ phẫu thuật nổi tiếng nếu đứa con trai đó thậm chí chưa bao giờ học trường y không?" Tiến sĩ Loxton nói.

"Giả định của rất nhiều cử tri là nếu ai đó có quan hệ huyết thống hoặc hôn nhân với một chính trị gia mà họ thực sự thích, thì tự nhiên người đó sẽ rất giống nhau.

"Có phải giả định đó thực sự luôn được sinh ra bởi các sự kiện? Không, tôi không nghĩ là như vậy."